

взаємовідносинах між США та її союзниками в рамках НАТО – єдиного у світі дієздатного військово-політичного альянсу. Актуальними є небезпеки спалахів регіональних конфліктів, зокрема, у Південно-Західній, Південній та Східній Азії, Тропічній Африці. Збільшуються ризики активізації транснаціональних екстремістських сил. Реформування наявних чи створення нових дієвих міжнародних інститутів, правомочних та здатних застосовувати силові засоби проти порушників миру та безпеки у світі, має сприяти «нормалізації» (відповідності нормам міжнародного права) та стабілізації світового геополітичного порядку.

Література:

1. Гольцов А. Г. Геополітичний вимір стратегії Російської Федерації на пострадянському просторі : монографія. К. : ЦУЛ, 2018. 392 с.
2. Flint C., Taylor P. Political Geography, World-Economy, Nation-State and Locality. 6th ed. London; New York : Routledge, 2011. 340 p.
3. Zielonka J. Europe as a Global Actor: Empire by Example? *International Affairs*. 2008. Vol. 84, No 3. P. 471-484.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-25>

GEOPOLITICAL ASPECTS OF INVESTMENT POLICY IN CONDITIONS OF GLOBAL UNCERTAINTY

ГЕОПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Yermoshkina A. O.

*3rd year student
Education and Research Institute
of International Relations Of Simon
Kuznets Kharkiv National University
of Economics
Kharkiv, Ukraine*

Єрмошкіна А. О.

*студентка III курсу
Навчально-науковий інститут
міжнародних відносин
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

Сучасні умови глобальної невизначеності дають зрозуміти, що інвестиційна політика набуває особливого значення як ключового інструменту забезпечення економічної стабільності та розвитку держав. Геополітичні конфлікти, економічні санкції, зміна структури

міжнародних альянсів та перехід до багатополярного світу суттєво впливають на міжнародні інвестиційні потоки. Світовий ринок капіталу стає дедалі більш залежним від політичних рішень, міжнародної дипломатії та глобальних економічних тенденцій. У цьому контексті дослідження геополітичних аспектів інвестиційної політики є актуальним, оскільки дозволяє визначити основні ризики та можливості для держав і транснаціональних корпорацій у процесі формування стратегій залучення та розподілу інвестицій. Аналіз впливу геополітики на фінансові ринки, регулювання прямих іноземних інвестицій та роль міжнародних організацій дає змогу розкрити закономірності сучасної світової економіки та спрогнозувати подальші тенденції її розвитку.

Перш за все потрібно звернути увагу на роль міжнародних організацій у регулюванні інвестиційної політики, адже саме вони відіграють ключову роль у регулюванні інвестиційної політики, сприяючи стабільності світової економіки, розробці стандартів для інвесторів та створенню механізмів фінансової підтримки. За допомогою їхньої діяльності знижуються політичні ризики, забезпечується прозорість ринків та йде сприяння міжнародному співробітництву. Однією з найважливіших організацій є Міжнародний валютний фонд (МВФ), який підтримує макроекономічну стабільність, що є необхідною умовою для залучення інвестицій. Він надає країнам-членам технічну допомогу для створення та реалізації ефективної політики, зокрема економічної, монетарної та банківської політики та регулювання. Така політика сприяє поліпшенню інвестиційного клімату, оскільки країни, що співпрацюють з МВФ, зазвичай впроваджують структурні реформи, що роблять їхні економіки привабливішими для іноземного капіталу [1, с. 142]. Другою організацією є Світовий банк, який спрямовує свої зусилля на довгостроковий розвиток та боротьбу з бідністю, фінансуючи проекти, що сприяють покращенню інвестиційного середовища. Його діяльність охоплює будівництво інфраструктури, розвиток людського капіталу, а саме шляхом будівництва шкіл, постачання питної води та електроенергії на території, де економіка майже не розвинута, формування орієнтованих на розвиток урядів та підтримку реформ, що забезпечують економічну стабільність і прогнозованість для інвесторів [2, с. 224]. Третьою організацією є Світова організація торгівлі (СОТ), яка допомагає країнам, що розвиваються, підвищити їхні торговельні можливості, обговорити торгові угоди і вирішити торговельні проблеми, з якими вони стикаються один з одним, створюючи стабільне правове середовище для інвесторів. Її угоди сприяють зниженню торговельних бар'єрів, забезпечують рівний доступ до ринків і зменшують ризики, пов'язані з державним втручанням в економіку [2, с. 231].

Важливим елементом міжнародного інвестиційного середовища є двосторонні інвестиційні договори (ДІД) та багатосторонні угоди. Вони

регулюють умови інвестування, забезпечують механізми захисту капіталу та спрощують інвесторам доступ до нових ринків. Наприклад, Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи, прийнята в рамках СОТ, встановлює правила для національного режиму та забороняє кількісні обмеження для іноземних компаній, що сприяє рівним умовам для інвесторів [3, с. 35]. Тож міжнародні організації відіграють важливу роль у регулюванні інвестиційної політики, сприяючи макроекономічній стабільності, розробці єдиних стандартів та залученню інвестицій через фінансові програми. Їх діяльність допомагає країнам створювати сприятливий бізнес-клімат, що стимулює довгострокові економічні вигоди та міжнародне співробітництво.

Другий фактор, на який необхідно загострити свою увагу, це вплив міжнародних конфліктів та катастроф, які мають негативний вплив на інвестиційні потоки, оскільки створюють додаткові економічні та політичні ризики. Військові протистояння та політична нестабільність призводять до руйнування інфраструктури, скорочення обсягів виробництва та зниження довіри інвесторів, що суттєво обмежує приплив іноземного капіталу. Крім того, конфлікти підвищують рівень невизначеності, ускладнюючи стратегічне планування для міжнародних компаній та фінансових установ.

На нашу думку, Україна є гарним прикладом для залучення інвестицій, адже має вигідне розташування та доступ до передових ринків Європейського Союзу та країн Середнього Сходу. Також рекреаційні, мінеральні та земельні ресурси відіграють важливу роль у цьому процесі. Не можна не згадати про висококваліфіковану та конкурентоспроможну робочу силу, яка піднімає рівень промислового виробництва. Але Україна за останнє десятиліття пройшла чимало випробувань на своєму шляху, які негативно вплинули на процес залучення інвестицій в країну. Ми знаємо, що прямі іноземні капіталовкладення відіграють важливу роль у залученні країн до світового ринку та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, але проаналізувавши інформацію, надану Мінфіном, можемо бачити тенденцію до погіршення інвестиційних вкладів через політичну нестабільність, військові дії та пандемію. Згідно з даними Національного банку України, у період з 2002 по 2008 рік спостерігалось поступове зростання інвестиційної активності іноземних інвесторів, досягнувши у 2008 році історичного максимуму в 10 913 млн доларів США. Однак світова фінансова криза 2008 року призвела до значного скорочення обсягів інвестицій, після чого у 2010–2012 роках спостерігалось поступове відновлення. У 2013–2015 роках відбулося різке зниження залучення інвестицій через військовий конфлікт на сході України. Пандемія COVID-19 у 2020 році також

негативно вплинула на обсяги іноземних інвестицій, які стали від'ємними, а у 2022 році, через повномасштабну війну, обсяги інвестицій скоротилися до 1 152 млн доларів США [1, с. 144].

Незважаючи на складні умови, кількість іноземних компаній, готових інвестувати в Україну, зростає навіть під час війни. Це свідчить про довіру міжнародного бізнесу до перспектив відновлення та розвитку української економіки [2, с. 233]. Таким чином, динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну зазнала значних коливань під впливом глобальних економічних криз, внутрішніх конфліктів та пандемії. Проте, попри ці виклики, спостерігається поступове відновлення інвестиційної активності, що підкреслює потенціал України як привабливого напрямку для іноземних інвесторів.

Неможливо ігнорувати ще один ключовий аспект – світові гео економічні тенденції, що суттєво впливають на інвестиційну політику. Перехід до багатополярного світу відкриває перед інвесторами нові можливості, але водночас супроводжується зростанням ризиків. Диверсифікація економічних центрів сприяє розвитку регіональних ринків, однак також посилює регуляторні обмеження та підвищує рівень економічної фрагментації. Значну роль у цих змінах відіграє зростаючий вплив Китаю та країн BRICS, що переформатовують економічний баланс, пропонуючи альтернативні фінансові механізми та торговельні платформи. Разом із цим наростає конкуренція між головними світовими гравцями, такими як США, ЄС і Китай, що веде до посилення протекціонізму й перегляду існуючих торговельних угод. Паралельно акцент на стійкий розвиток і «зелену» трансформацію визначає нові напрями інвестицій, зосереджені на відновлюваній енергетиці, декарбонізації та інноваційних рішеннях. У таких ситуаціях формування ефективної інвестиційної стратегії вимагає врахування змін гео економічного ландшафту, нових регуляторних викликів і довгострокових перспектив сталого розвитку [3, с. 40].

Отже, глобальна невизначеність та геополітичні зміни істотно впливають на інвестиційну політику. У цьому контексті такі організації, як МВФ, Світовий банк і СOT, відіграють важливу роль у зниженні ризиків і підтриманні стабільності ринків. Водночас зростання впливу Китаю та країн BRICS загострює економічну фрагментацію і створює нові виклики для глобальної економіки. Попри військові конфлікти та політичну нестабільність, які підривають довіру інвесторів, Україна залишається перспективним напрямком завдяки своєму багатому ресурсному потенціалу та висококваліфікованій робочій силі. Адаптація до нових реалій і створення сприятливого середовища для інвесторів стають ключовими завданнями для забезпечення сталого економічного розвитку та залучення нових капіталовкладень.

Література:

1. Карп В. С., Штогрін К. В. Системні ризики для інвестиційної діяльності в умовах глобальної невизначеності. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. 2020. Вип. 12. С. 140-148.
2. NguyenHuu T., Örsal D. Geopolitical risks and financial stress in emerging economies. *The World Economy*.2024. Vol. 47 № 1. P. 217-237.
3. Кальченко Т., Олійник В. Геополітична конфліктність в умовах глобальної економічної кризовості. *Міжнародна економічна політика*. 2019. № 1 (30). С. 29-45.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-26>

**CORPORATE DIPLOMACY AS A TOOL FOR ENSURING
THE COMPETITIVENESS OF UKRAINIAN ENTERPRISES
DURING THE PERIOD OF GLOBAL POLITICAL
TRANSFORMATIONS**

**КОРПОРАТИВНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ГЛОБАЛЬНИХ
ПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ**

Zhyliakov S. V.

*Postgraduate student at the Department
of Human Resources Management,
Labor Economics and Economic Theory
Poltava University of Economics
and Trade
Poltava, Ukraine*

Жиляков С. В.

*аспірант кафедри управління
персоналом, економіки праці
та економічної теорії
Полтавський університет економіки
і торгівлі
м. Полтава, Україна*

Глобальна політична невизначеність, спричинена військовою агресією та політичним популізмом в Україні, торговельними війнами та паплюженням міжнародного права, створює значні виклики для українських підприємств, що працюють на міжнародних ринках. У цих умовах корпоративна дипломатія має бути інструментом управління